ఆంధ్రపత్రిక (19.5.67)

అనూ

'అనూ!

'ఊ'

'అతను వచ్చాడు'

'ఎవరూ?'

"రవీంద్ర."

అనూరాధ హృదయ వీణాతంత్రులు శృతి చేసుకున్నాయి. 'నిజంగా!'

'నిజమే! కాని, జాగ్రత్తగా మాట్లాడు. నాకేదో భయంగా ఉంది.'

'నీవిక్కడే వుండు వదినా! భయమంటే నాకు భయం లేదు.'

మందగమనంతో రవీంద్ర కూర్చున్న గదిలోకి అడుగు పెట్టింది అనూరాధ. ఆమె ఆశించినట్లు అతని చూపులు ఆమెకోసం నిరీక్షించటం లేదు.

గాఢంగా నిట్టూర్చింది. ఇన్నాళ్ళకు మీకు దయగలిగినందుకు కృతజ్ఞురాలిని... మీరు వెనుకటిలా గట్టిగా చెప్పనక్కర్లేదు.'

ఆమె వైపొక చూపు చూసి తల వంచుకున్నాడు రవీంద్ర. ఆమె చెవిలో హియరింగ్ ఎయిడ్ వుంది.

'అన్నయ్య కొన్నాడు. ఇప్పుడు దీని సహాయంతో వినగలుగుతున్నాను.'

ఆమె వైపొక చూపు చూసి తల వంచుకున్నాడు రవీంద్ర. "క్షమించు. ఆత్మవంచన చేసుకోలేక ఇన్నాళ్ళు ఆగాను. ఇకపై నా బాధ నీకుండదు. దీనిపై సంతకం పెట్టు."

ఆమె తెల్లబోయింది. "ఏమిటది?" 'నేను చెప్పలేను. నువ్వే చూడు.'

వణికే చేతులతో ఆమె ఆ కాగితాన్ని అందుకుంది. రెండు వాక్యాలు చదివేసరికి అంతా అర్థమయింది. నిస్సత్తువ కృంగదీసింది. పగిలే గుండెల్ని చిక్కబట్టుకుంటూ ముని పంటితో వణికే పెదవుల్ని నొక్కి పెట్టింది.

ఈ బంధాన్ని ఎందుకు త్రెంచుకోవాలనుకుంటున్నారు?'

'నీకు తెలియదా? నా నోటితో ఎందుకు చెప్పించాలని చూస్తావు?'

'నా రూపం మారిపోతే నా మనస్సు కూడ మారిపోయిందనా మీ ఉద్దేశం!'

'కాదు. అలా అయితే నా బాధ అర్థం చేసుకుంటావన్న ఆశతో వచ్చేవాడనే కాదు.'

'నాకామాత్రపు విలువ ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞురాల్ని. ఒక్క సంతకంతో మీకీ బంధం తెగిపోవచ్చు. కాని, ఇన్నాళ్ళు మిమ్మల్నే ఆరాధిస్తూ మీ మీద ఆశలు పెంచుకున్న నేనెలా త్రెంచుకోగలను? వివాహాలు స్వర్గంలోనే నిశ్చయింపబడతాయన్న సనాతన సిద్ధాంతాన్ని జీర్ణించుకున్న దాన్ని నేను. ఈ బంధంలోని అనుబంధాన్ని నమ్మలేని నాగరికురాల్ని కాదు. నాకిది సాధ్యం కాదు..." ఆమె కంఠం గాద్గదికమైంది.

'చదువుకున్న దానివి....'

'అవును. ఇప్పుడెందుకు చదువుకున్నావా అని బాధ పడుతున్నాను.'

'నేను పైకి రావటం నీకిష్టం లేదా?'

ఒక్కక్షణం ఆగి, మీదారికి ఎప్పుడూ అడ్డురాను.' అంది అనూరాధ.

'అయితే...'

ఆమె ఒక్క క్షణం కూడ ఆగలేదు. వెంటనే ఆ కాగితంపై సంతకం చేసింది. అది తీసుకొని అతను లేవబోయాడు.

'ఒక్క మాట. ఈ సంతకంతో మీరు నాతోటి బంధాన్ని త్రెంచుకున్నారు. కాని, మీ చేతుల్తో కట్టిన ఈ మంగళసూత్రం ఇంకా మీరు నావారేనని గుర్తు చేస్తోంది. అది కూడా మీచేత్తోనే తీసివేసి నన్ను దూరం చేసుకోండి... అంతవరకు ఉగ్గపట్టుకున్న అనూరాధకు

దుఃఖం పొంగివచ్చింది.

నిర్ఘాంతపోయాడు 'రవీంద్ర. ఒక్క క్షణం ఏమీ తోచలేదతనికి. 'అది.. నువ్వే... తీసేసుకో'.

ఒక్కమాట వినిపొండి. మీ భవిష్యత్తును ఉజ్వలపరిచే 'అనూ' చచ్చిపోయినా మీ క్షేమం కోసం పరితపించే 'రాధ' ఎప్పుడూ జీవించే ఉంటుంది. మీ ఆనందంలో కాకపోయినా కష్టంలోనయినా నేను గుర్తుకు రాకపోను. శలవు!'

రవీంద్ర అడుగుల చప్పుడు దూరం కాగానే పక్కమీద పడి గుండెలు పగిలేలా ఏడ్చింది అనూరాధ. చాటు నుంచి అంతా విన్న కమలకి ఆమెను పలకరించి ఓదార్చే ధైర్యం లేకపోయింది!

● ● ●

'అనూ ఏడుస్తున్నావా?' వాసు లోపలికి వచ్చాడు.

'ఉహూ! లేదన్నయ్యా! కంట్లో నలక పడితే...'

'నీ గుండెల్లో పడిన రాయికంటె పెద్దది కాదు. కంట్లోని నలక కంటె మనస్సులోని నలతను ముందు తొలగించుకోవాలమ్మా!'

'ఈ చీకటిలో తేటగా కనిపించే ఈ వెలుగు ఎంత బాగుందో చూడు.'

'ఎందుకిలా మాట మారుస్తావు? వదిన అంతా చెప్పింది నాకు. పైపై మెరుగులకి విలువ నిచ్చేవాళ్ళకి హృదయముండదు. హృదయం లేని అతనూ ఓ ఆర్టిస్టేనా!'

ఒకరి దురదృష్టానికి వేరొకరిని నిందించటమెందుకు? ఎవరి ఆనందాన్ని వారు అన్వేషించుకోవటంలో తప్పేముంది?

'అయితే, మొత్తం చీకటినే పారదోలి వెలుగు తెచ్చుకోక చీకటిలో వెలుగు చూద్దామని ఎందుకు ప్రయత్నిస్తున్నావు?'

'అంత మిరిమిట్లు గొలిపే వెలుగు మీద నమ్మకం లేకనే! ఎప్పటికయినా సత్యమయినది – నిర్మలమైనది ఈ చీకటిలో తేటగా కనిపించే వెలుగు మాత్రమే!'

'ఇంత చిన్న వయసులో నీవింత బరువుగా మాట్లాడడం నేను భరించలేను. ఇప్పుడో లక్షాధికారి కూతురితో స్నేహం చేసుకున్నాడు రవి. అతనికి కావల్సింది ఆమె అందం. అంతకు పదిరెట్లు సౌందర్యంతో వెలిగిన పెళ్ళినాటి అనూరాధను అతను మర్చిపోయాడు. ఇటువంటి చపల చిత్తుడిని కట్టుకోవటం నీ దురదృష్టం. రాజశేఖరం గారికి నాన్న ఇచ్చిన మాటకోసం ఆయన ఆత్మశాంతి కోసం ఈ పెళ్ళి నా చేతుల మీద జరిపించాను. అందుకప్పుడు ఎంత ఆనందించానో ఇప్పుడంచెలమీద నీ జీవితంలో ముంచుకొచ్చిన కష్టాలకు అంత బాధపడుతున్నాను. ఏమయినా నువ్వు విడాకుల పత్రం మీద సంతకం చేయటం మంచిదే అయింది.'

'కాదు. అది ఆయన్నింకా మనోవేదనకి గురి చేస్తుంది'

'ఆ మూర్ఖుడి మీద నీకు జాలెందుకు?'

'అన్నయ్యా!... ఆయన నా భర్త!'

'ఒకప్పుడు. ఇప్పుడు కాదు. నువ్వు సంతకం చేసినప్పుడే ఆ పెళ్ళి రద్దయిపోయింది.'

'నేను నమ్మను. అదే నిజమయితే ఈ అనుబంధాలకి అర్థమే వుండదు.'

'అనురాగమున్నప్పటి మాట కదా! ఇప్పుడు రవికి నీవంటే ఇష్టం లేదు. నీకు అతనంటే...."

'ఇష్టం వుంది.' అని మెత్తగా నవ్వింది అనూరాధ.

'పిచ్చిపిల్లా! నీ అనురాగంలో వందోవంతున్నా అతడు నీ నుండి విడాకులడిగి వుండేవాడు కాదు. అతనికి కావల్సిందేదో దొరికింది. ఇప్పుడు నీవక్కర్లేదు.'

'ఒకప్పుడు కావల్సి వస్తానని నా నమ్మకం.

'నీ భ్రమ.'

'ఎవరి పిచ్చి వారి కానందం!' అంటూ ఆమె చిన్నగా నవ్వింది.

● ● ●

'కమలా!'

'ఏమిటా కంగారు?'

'అనూ ఏది?'

'ఏదో చదువుకుంటూంది. ఇంతకీ ఏమయిందండీ!'

'రవికి ఏక్సిడెంటు అయిందిట లేబరేటరీలో ఉండగా..' వాసు మాటలు మింగేసాడు. అతని కంఠం వణుకుతోంది.

'అయ్యో!' కమల గొంతు విని కంగారుగా అక్కడికి వచ్చింది అనూరాధ.

'ఏమిటన్నయ్యా!'

'మరేం కంగారు లేదు అనూ! ఏదో చిన్న ప్రమాదం జరిగింది కెమికల్ లేబ్‌లో - మరి అప్పుడక్కడెందుకున్నాడో - రవికి గాయాలు తగిలాయిట..'

ఆమె గుండెలు దడదడలాడాయి. 'మరేం ప్రమాదమయినవి కాదుకదా!'

'అయి వుండదు. లేకపోతే ప్రమాదం జరిగి నాలుగు రోజులయ్యేవరకు వాళ్ళమ్మ ఆగి ఎందుకు ఫోన్ చేస్తుంది?'

'అత్తయ్య ఫోన్ చేయించారా?' అనూరాధ వణికే కంఠంలో మాటలు కొరువయినాయి.

'ఆ! కొడుకు కష్టంలో వున్నాడు కనుక ఇప్పుడు విడాకులిచ్చిన ఓ నాటి కోడలు కావల్సి వచ్చింది. ఏ పాపమూ ఎరుగని నిన్ను గుండె జబ్బుతో పోయిన రాజశేఖరంగారి మంచితనాన్ని కప్పిపుచ్చి కోడలు అడుగుపెట్టి మామగార్ని సాగనంపిందన్న అపనిందలతో హింసించింది.' వాసు ఆవేశాన్ని అడ్డగిస్తూ... 'ఇప్పుడవన్నీ ఎందుకండీ! అసలే - ఆమె బాధ పడుతుంటే' అంది కమల.

'నేననేది అదే! అలా బాధపడటం అనవసరం. మంచిమనసు తప్ప మరేమీ ఆశించని రాజశేఖరంగారు అనూని ఇష్టంపూర్వకంగానే కోడలుగా చేసుకున్నాడు కాని, ఆయన పోయాక కొడుకు మనసు విరిచి అనూని రాచి రంపాన పెట్టింది. అనూ చావు బ్రతుకుల్లో వుంటే ఒక్కసారయినా వచ్చి చూసి పోలేదు సరిగదా నానా మాటలు అంది. ఇప్పుడామె నాదుకోవాల్సిన

అవసరం మనకేముంది? తమదాకా వస్తే కాని ఎవరికీ తెలియదు!'

వాసు మాటలు వినిపించుకునే స్థితిలో లేదు అనూరాధ. '.. ఇంతకీ వారెక్కడున్నారు అన్నయ్యా!'

'హాస్పిటల్లో. ప్రాణాపాయం లేదు. కాని, కళ్ళు...'

'ఊ! కళ్ళు... కళ్ళకేమయింది?' ఆమె గుండె లొకక్షణం ఆగిపోయినట్లయినాయి.

'వివరాలు తెలియవు.'

'అయితే, వెంటనే వెళ్ళి చూడాలి.'

'మశూచి వచ్చి నీవు చావు బ్రతుకుల్లో వుంటే ఒక్కసారి కూడా చూడడానికి రాని ఆ కఠినుడి మీద నీకిప్పుడు జాలెందుకమ్మా!'

'నీ ప్రశ్నలకు జవాబులు చెప్పే స్థితిలో లేను. ఆయన నా భర్త. నేను వారి కష్టంలో ఆదుకోవటం నా కర్తవ్యం! అంతే.'

• • •

'సిస్టర్...'

'ఏం కావాలి?'

'ఎవరది? గొంతు ఎక్కడో విన్నట్లుంది.'

'నన్ను ఈ వార్డులో క్రొత్తగా వేసారు.'

'నీ పేరు?'

'... నా పేరులో ఏముంది? సిస్టర్ – అని పిలవండి. పలుకుతాను.'

'అది కాదు. నీ కంఠంలో వున్న మాధుర్యము, ఆప్యాయత నీ పేరులో కూడా చూడాలని'.

'సుభాషిణి మూగపిల్ల కావచ్చు. సుందరి కురూపి కావచ్చు. మనస్సు ప్రధానం కాని, మనిషి పేరులో ఏముంది?'

'నీవన్నది నిజం. అయితే, నాకో చిన్న సహాయం చేసిపెడతావా?'

'అందుకేగా నేనిక్కడున్నది!'

'ఆశించినవాళ్ళు కష్టంలో కనపడకపోతే ఎంత బాధగా ఉంటుంది? నాకీ ప్రమాదం జరిగి నాలుగు రోజులయింది. రెండోసారి సరోజ నన్ను చూడటానికి రాలేదు. కొంచెం ఫోన్ చేసి ఆమెనోసారి రమ్మని చెప్పగలవా!'

'అలాగే!' ఫోన్ నెంబర్ తీసుకొని ఆమె వెళ్ళిపోయింది.

ఐదు నిముషాలు ఐదు యుగాలుగా గడిచాయి అతనికి. 'ఇప్పుడే వస్తానని చెప్పింది' అంది నర్స్.

'ఇదే మాట రెండు రోజులుగా అంటోంది. కాని, రాలేదు. మనుషులిలా క్షణంలో ఎలా మారిపోతారో!... కొంచెం సేపాగి, 'సిస్టర్..' అని పిలిచాడతను.

'ఎస్'

'సరోజ రాగానే చెప్పు. నీవిక్కడే వుంటావుగా!'

'అలాగే.'

అతను మౌనంగా పడుకున్నాడు. అరగంట గడిచింది.

ఓ మెత్తని కరస్పర్శకు ఉలిక్కిపడి, 'ఎవరూ?' అన్నాడు రవీంద్ర.

'సిస్టర్‌ని. సరోజ వచ్చింది.'

ఒక్క ఉదుటున పైకి లేచి కూర్చున్నాడతను. 'వచ్చిందా! త్వరగా పిలు.'

'నేనిక్కడే వున్నాను – రవీ!'

'సరూ! వచ్చావా? నాన్నగారు రాలేదా?'

'వారూ ఇక్కడే వున్నారు. మీకు కులాసాగా వుందా!'

'ఆత్మీయుల కోసం మొహం వాచివున్నాను. రెండు రోజుల నుంచి నీకోసం ఎంత నిరీక్షిస్తున్నానో!'

'వద్దామనే అనుకున్నాము రవీ! ఎవరో బంధువులు వచ్చారు. దానితో హడావిడి.. మీకింత కష్టం వచ్చినందుకు మాకందరికీ బాధగా వుంది.' అన్నాడు సరోజ తండ్రి.

'సరోజ నా ప్రక్కన వుంటే ఎన్ని కష్టాల అయినా మర్చిపోగలను శంకరంగారూ!'

'నిజమే ననుకో!.... అదయినా ఎన్నాళ్ళంటుంది? రేపు పెళ్ళయి అత్తవారింటికి...'

రవీంద్ర వణుకుతూ అరిచాడు. 'శంకరం గారూ! ఏమిటి మీరనేది?'

'ఆవేశపడకు రవీంద్రా! మీరిద్దరూ పెళ్ళి చేసుకోవాలనుకున్నారు. నిజమే! ఈ ప్రమాదం జరగకపోతే తప్పక జరిగి వుండేది కూడా! కాని ఇప్పుడు నీ పరిస్థితి ఏమిటో నీకు తెలుసు..'

'నాకేమైందని? నాలుగు రోజులు పోతే కట్టు విప్పేస్తారు. తిరిగి వస్తాను నేను.'

ఓ క్షణం అంతటా నిశ్శబ్దం.

'మాట్లాడరేమిటి శంకరంగారూ!'

'మీ పరిస్థితి చూస్తే బాధగా ఉంది రవీ! మీకెలా చెప్పాలో..'

'..శంకరంగారూ! రోగితో నిరాశా పూరితమైన మాటలు మాట్లాడడం మంచిది కాదు దయ యుంచి మీరు వెంటనే వెళ్ళిపొండి.' నర్స్ కంఠం కనిపించింది.

'సిస్టర్!' రవి అరిచాడు.' నా అతిథుల్ని పొమ్మనటానికి నువ్వెవరివి?'

'మీ ఆరోగ్యం కాపాడడం నా విధి.'

'నాకేమీ కాలేదు. నేను చూడగలను.'

'మీరిప్పుడు ఆవేశపడుతున్నారు. మేము మళ్ళీ వస్తాములెండి' శంకరంగారు అన్నారు నెమ్మదిగా.

'వెళ్ళిపోకండి. సరూ! నన్ను వదిలి వెళ్ళిపోకు. నాకేమీ కాలేదు. ఇదిగో ఇప్పుడే నా కళ్ళు చూపిస్తాను!' నర్స్ అడ్డుకునే లోగానే అనుకోని ప్రమాదం జరిగిపోయింది. అతను కట్టు వూడ లాక్కున్నాడు.

'అయ్యో! నాకేం కనిపించటం లేదు. అంతా అంధకారంగా వుంది. సరూ! నువ్వెక్కడు న్నావు? నా కళ్ళు పోయాయి సరూ!..' రవీంద్ర చేతులు బలంగా పట్టుకొని నర్సులిద్దరు

డాక్టరు కోసం కేకలు వేసారు. అతను చంటిపిల్ల వాడిలా ఏడ్చాడు. డాక్టరు వచ్చి తిరిగి కట్టుకట్టాడు.

'మిస్టర్ రవీ! చివరి ఆశతో మేము ప్రయత్నిస్తున్నాము. మీరావేశంలో ఆ ఆశ కూడా లేకుండా చేసుకున్నారు. మా చేతుల్లో వున్నంతవరకు చేస్తాము. ఆపై దేవుని దయ. ధైర్యంగా ఉండండి' అంత కన్నా డాక్టర్ ఏం చెప్పగలడు?

ఆ పైన రవీంద్ర చాలాసేపు మాట్లాడలేదు. మౌనంగా పడుకున్నాడు.

తిరిగి అదే మృదు స్పర్శ!

'సిస్టర్!'

'ఆ!'

'నన్ను క్షమించు. అనవసరంగా నీపై కోప్పడ్డాను'

'ఫర్వాలేదు. ముందీ మందు తాగండి. ఆమె అతని వెన్నుకి ఆసరా ఇచ్చి మందు త్రాగించింది. తిరిగి వెనక్కి వాలాడు రవీంద్ర.

'సిస్టర్! సరోజ వెళ్ళిపోయింది కదూ!'

'ఊ!'

'నేను నీకేమవుతాను? నాకోసం నీవెందుకింత తాపత్రయ పడుతున్నావు?'

'అది నా ధర్మం!'

'హు! నా అన్న వాళ్ళకి అక్కర్లేకపోయాను. డబ్బు, రూపం, ఆపైన చిత్ర కళ ఇన్ని వున్నవాడితో ఎవరయినా స్నేహం చేస్తారు. కాని, కళ్ళుపోయాక చూస్తూ ఎవరు మాత్రం తమ గొంతు కోసుకుంటారు? అవును. సరోజకు నేనిప్పుడు తగను.' అతనో నిముషం ఆగాడు. 'సంతోషంలో వున్నప్పుడు ఎంతమందయినా చుట్టూ మూగుతుంటారు. కష్టంలో పలకరింపుకే కనిపించరు. ఏమిటో ఈ జీవితం!'

'నేనున్నాను. నాతో మాట్లాడండి. కళ్ళు లేని వాళ్ళెంతమంది ఆశతో జీవించటం లేదూ? అన్నిటికీ నేనిక్కడుంటే మీకు బాధ ఎందుకు? కళ్ళతో కంటే మనస్సుతో చూసినదే సత్యము - సుందరము! నా కళ్ళతో మీరేదయినా చూడగలరు? నా కళ్ళేమీవి.'

'సిస్టర్! నీ మాటలు వింటుంటే నా 'అనూ' గుర్తుకు వస్తోంది..'

'ఎవరామె?'

'ఒకప్పుడు నా భార్య!'

'ఉహూ'

'ఏం ఆశ్చర్యంగా వుందా! అవును. 'అనూ' నుంచి విడాకులు అడిగి పుచ్చుకుని ఇప్పుడొంటరినైన నిర్భాగ్యుడిని.'

'....'

'ఎందుకో అడగాలనుంది కదూ! చెప్తే నన్ను అసహ్యించుకుంటావు సిస్టర్! అయినా నా మనస్సులోని ఆవేదనని ఆత్మీయులకి చెప్పుకోవాలని వుంది. వింటావా సిస్టర్!

'చెప్పండి'

'అనూ' అంటే 'అనూరాధ' అన్నమాట. నేను ముద్దుగా 'అనూ' అని పిలుచుకునే వాడిని. నా జీవిత భాగస్వామిని అయిన నాడు ఆమె అందాలరాశి మాత్రమే కాదు - నా చిత్ర రచనకి ఆయువుపట్టు. కాని, నాన్న గారి మరణంతో ప్రారంభమైన కష్టాలు అనూకి మశూచి వచ్చి నాకు ఆరాధ్యనీయమైన ఆమె సౌందర్యాన్ని నాశనం చేసి ఆమెను చెవిటిదాన్నిచేసి నన్నో నిర్భాగ్యుడిని చేసే వరకు ముగియలేదు. ఆమె శిథిల సౌందర్యం నా జీవితాశయాల్ని నిర్వీర్యం చేసి నన్ను విరక్తుడిని చేసింది. ఎన్నోమార్లు విందు చేసుకున్న కళ్లతో తిరిగి ఆమె వికృత రూపాన్ని చూసే ధైర్యం లేకపోయింది నాకు. కాని, ఇప్పుడా కళ్ళే పోగొట్టుకున్నాను.. అదే విరక్తిలో వుండగా సరోజ నా జీవితంలో అడుగు పెట్టింది. నాలో ఉద్దీపన కలిగించిన రెండవ వ్యక్తి సరోజ. భావి జీవితంపై ఎన్నో ఆశలు పెట్టుకున్న నాకు అందమైన భార్య ప్రక్కన వున్నప్పుడే నా చిత్రకళకు రాణింపు వుంటుందనుకున్న నాకు 'అనూ' నుంచి విడాకులు కోరటం తప్ప గత్యంతరం లేకపోయింది. కాని, ఆ అమృత హృదయిని పల్లెత్తుమాట అనలేదు. ఇప్పుడామె మాటలు అక్షరాలా నిజమనిపిస్తున్నాయి. ఏమందో తెలుసా!'

'ఏమంది?'

'.... మీ ఆనందంలో కాకపోయినా కష్టంలోనయినా నేను గుర్తుకు రాకపోను అని. లేకపోతే, ఇన్నాళ్ళకి ఆమె ఇప్పుడే ఎందుకు గుర్తు రావాలి? నిజంగా ఆమెకీ విషయం తెలిస్తే ఈపాటికి రాకుండా వుండేదా! అనూ అన్నది నిజం! ఒక్క సంతకంలో తెగిపోయే బంధాలు అనుబంధాలు ఎలా అవుతాయి? ఇంతవరకు ఈ చర్మ చక్షువులతో బాహ్య సౌందర్యాన్నే చూసి ఆనందించగలిగాను. కాని... ఆత్మను సంయమనం చేయలేకపోయాను. ఇన్నాళ్ళు నేను కళ్ళుండి గ్రుడ్డివాడిని, ఇప్పుడు కళ్ళుపోయి..."

'ఆవేశపడకండి.'

'ఆవేశం కాదు సిస్టర్! ఆవేదన. ఇప్పుడిప్పుడే మనస్సుతో చూడగలుగుతున్న నాకు జీవిత సత్యాలు అర్థమవుతున్నాయి. ఆమె హృదయ సౌందర్యాన్ని నాకు కళ్ళున్నంత కాలం చూసే అదృష్టం లేకపోయింది. ఆమె మాటల్ని నిజం చేయటానికే నేమో నాకు విధి ఈ శిక్ష విధించింది.

'అలా అనకండి. అవకాశాలు అందరికీ రావు.'

'నీకు తెలియదు సిస్టర్! అవకాశాలు వచ్చి కూడా చేజార విడుచుకున్న నిర్భాగ్యుణ్ణి. ఒక్క బాహ్య సౌందర్యమే నా చిత్రకళకు ఉద్దీపనశక్తి నిస్తుందని భ్రమపడ్డాను. ఆ ఉన్మాదంలో జీవితపు విలువల్ని, అనుబంధాల అర్థాల్ని గ్రహించుకోలేకపోయాను. తన అందం, ఆరోగ్యం అన్నీ పోగొట్టుకున్న ఆ అమాయకురాలికి భర్తగా నేను చూపినదేమిటి? నిరసన, నిర్లక్ష్యం, నిరాదరణ. ఆఖరికి వివాహం రద్దు చేసుకోవటానికి ఆంక్ష విధించాను. అందం, ఐశ్వర్యం, పేరు ప్రతిష్ఠలు - ఏవి లేకపోయినా ఒక్క అనురాగంలో జీవించవచ్చు. అందుకు 'అనూ' జీవితమే నాకు ప్రత్యక్ష సాక్షి. కాని, నేను ఒక్క చిత్రకళకే కాదు. జీవితంలో ఇక దేనికీ

పనికిరాను. గ్రుడ్డి బ్రతుక్కిక ముక్తేమిటి? ఇంతకన్నా మరణం మేలు కదూ!'

'అంత మాటనకండి.'

'సిస్టర్!.. నువ్వు ఏడుస్తున్నావా? నేనింకా ఎంతమంది నేడిపించను?'

ఆమె దుఃఖం ఆపుకుంటోంది.

'రవీ! మీరోమాటివ్వాలి నాకు.'

'నా క్షేమం కోరే నీకంతకంటే ఏమివ్వగలను?'

'మీరే నిరాశకు లోను కాకూడదు.'

'కాని అసరాలేని ఈ అంధకారంలో ఎట్లా పయనించను.'

'నాకళ్ళే మీవని ఎప్పుడో చెప్పాను కదా!'

'ముక్కుమొహం తెలియని నాకోసం ఏ బంధం నిన్నిట్లా పలికిస్తోంది.?'

'అనుబంధం! జీవితంలో అందరూ ఒక్కరికోసం ఏమీ చేయలేక పోవచ్చు. ఏ ఒక్కరో ఏదో కొంత ఆసరా ఇవ్వటంలో ఆశ్చర్యమేముంది?'

● ● ●

'అమ్మా! రోజూ ప్రొద్దున్నే వచ్చే సిస్టర్ మధ్యాహ్నం కావస్తున్నా రాలేదేమిటి?'

'వస్తుంది రవీ! నెల రోజులుగా నిన్ను కనిపెట్టుకొని వున్నది- ఒక్క పూట అలా ఆలస్యమయ్యేసరికి ఇంత ఇదవుతావేమిటి?'

రవీంద్ర మందహాసం చేసాడు. 'ఏమోనమ్మా! ఆమె ప్రక్కన లేకపోతే నాకు క్షణం కూడ తోచటం లేదు. ఈ బంధం ఏనాటిదో!'

కొంతసేపు మౌనం.

'రవీ!'

'అమ్మా!'

' ఈ బంధం ఏనాటిదో కాదు. నీ పెళ్ళి నాటిదేరా!'

'అంటే!'

'ఇన్నాళ్ళు ఆమె కోరిక మీద నీకు చెప్పలేదు కాని, ఆమె ఎవరో కాదు.. మన అనూరాధ!'

'... ఏమిటమ్మా నువ్వనేది. నాకు పిచ్చెక్కిపోతోంది. సిస్టర్... అనూ, ఒక్కరేనా?'

'ఆవేశపడకు రవీ! నీకు కొంచెం నెమ్మదిగా వుంది కదా అని చెప్తున్నాను. ఇన్నాళ్ళు ఉగ్గబట్టుకున్నాను. ఇక ఆ దేవత కన్యాయం చేయాలని లేదు. అవును బాబూ! అనూ దేవత. ఒకనాడు ఆమెను కష్టపెట్టాను. అయినా ఈనాడు మన ఇంటికే వెలుగైంది. ఆమే లేకపోతే మనమేమైపోదుమో!'

'అయ్యో! ఇప్పటికీ నా మనో నేత్రాలు తెరుచుకోలేదే? ఇన్నాళ్ళు నీకు దగ్గరగా వుండి నీ సేవలందుకుంటూ నీ ఆప్యాయత ననుభవిస్తూ నిన్ను గుర్తు పట్టలేకపోయానా అనూ! నన్నింత నికృష్టునిగా ఎందుకు పుట్టించావు భగవాన్! మళ్ళీ నానుండి ఆమెను దూరం చేస్తున్నావా ప్రభూ!'

'లేదు బాబూ! అనూ ఇప్పుడే వస్తుంది. నిన్ను విడిచి ఎక్కడికీ పోలేదు.'

'అలా అతను మౌనంగా రోదిస్తూ వుండిపోయాడు.

మరో గంట గడిచింది. ఆమె రాలేదు. అంతకంతకీ అతనిలో ఆత్రుత పేరుకుపోతోంది.

'అమ్మా! ఏమని చెప్పి వెళ్ళింది? ఇంకా రాలేదేమిటి?

'వాళ్ళన్నయ్యగారింటికి వెళ్ళి వాస్తనంది !'

ఒకవేళ అలా హాస్పిటలుగ్గాని వెళ్ళిందేమో! ఫోన్ చేయరాదూ!'

ఐదు నిముషాల్లో ఆమె తిరిగి వచ్చింది. 'నీ మందుకోసమే అక్కడికి వెళ్ళిందిట. కాని, తర్వాత ఆమె కనపడలేదని ఓ నర్సు చెప్పింది... అలా అయితే వస్తుండాలి. కాని చెవిలో పెట్టుకునే రేడియో ఇక్కడ మర్చి పోయి వెళ్ళిందిరా! అదే నాకు బాధగా వుంది.'

'అయ్యో!'

'కంగారు పడకు. మరికొంత సేపు చూద్దాం. అదిగో డాక్టరుగారు వచ్చారు.'

'గుడ్ మార్నింగ్ డాక్టర్!'

'గుడ్ మార్నింగ్ రవీ! మీకో సంతోషకరమైన వార్త!'

'ఏమిటది డాక్టర్!'

'ఓ త్యాగమూర్తి తన కళ్ళను మీకు దానం చేసింది. ప్రత్యేకంగా పేరు చెప్పి మీకు దృష్టి ప్రసాదించటానికే తన కళ్ళను ఐబేంక్‌కి ఇస్తున్నానని ఆమె తన మరణ వాఙ్మూలంలో చెప్పింది. జనరల్ హాస్పిటల్ నుంచి నా మిత్రుడు, ఫోన్ చేసి చెప్పాడు. ఆమె గంట క్రితమే హాస్పిటల్ వద్ద రోడ్డు క్రాస్ చేస్తూ లారీహారన్ వినిపించుకోలేక ప్రమాదంలో చిక్కుకుందిట.

వణికే కంఠంలో రవీంద్ర అడిగాడు. 'ఎవరా త్యాగమూర్తి?'

'ఐయామ్ సారీ రవీ! పేరు అడగటం మర్చిపోయాను. మీకింక స్వల్ప వ్యవధి లోనే కళ్ళు రావటానికి అవకాశం వుంది కదా అన్న ఆనందంలో ఆ త్యాగమూర్తి వివరాలడగటం మర్చిపోయాను. డ్యూటీకి పోతూ ఈ శుభవార్త తెలియజేద్దామని ఇలా వచ్చాను.'

'మరోసారి ఫోన్ చేసి కనుక్కోండి డాక్టర్! ప్లీజ్! అంతవరకు నాకు తృప్తి లేదు.'

ఐదు నిముషాల్లో డాక్టరు ఫోన్ చేసి ఖిన్నవదనంతో తిరిగి వచ్చాడు.

రవీంద్ర తల్లి గొంతు వినిపించింది! 'మాట్లాడరేం – డాక్టర్! ఆ అమృతమూర్తి ఎవరు?'

'త్వరగా చెప్పండి. డాక్టర్! మీ మౌనాన్ని భరించలేకపోతున్నాను' రవీంద్ర వణికే కంఠంతో అర్థించాడు.

'సంతోషవార్త చెప్పిన నోటితోనే ఆ విషాదవార్త చెప్పవలసి రావటం నా దురదృష్టం. ఆ త్యాగమూర్తి ఎవరో కాదు రవీ! ఇన్నాళ్ళు మీకు సిస్టర్‌గా సేవ చేస్తూ మీ మందుకోసం హాస్పిటల్‌కు వచ్చిన మీ భార్య అనూరాధ! ఐయామ్ వెరిసారీ!'

'అనూ!' అని వెర్రిగా కేకపెడుతూ కుప్పగా కూలిపోయాడు రవీంద్ర.

అతని తల్లి కొయ్యబారిపోయింది.

●